

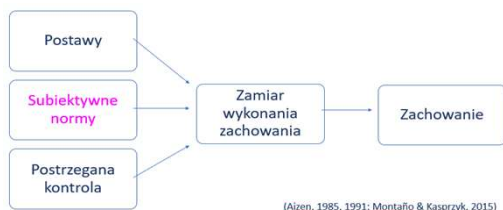
dr Agnieszka Szulc-Obłóza, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania
aszulc@umk.pl

Cel: identyfikacja zależności między **subiektywnymi normami**
a **zrównoważonym nabywaniem** wśród młodych dorosłych w Polsce.

Definicje:

- Zrównoważone nabywanie - pozyskiwanie dóbr z uwzględnieniem i minimalizowaniem negatywnych konsekwencji w wymiarze środowiskowym, społecznym i ekonomicznym (Balderjahn *et al.*, 2018; Pilgrimienė *et al.*, 2020; Anh *et al.*, 2020).
- Subiektywne normy - przekonanie, że ważne osoby aprobowują wykonanie lub same podejmują rozważane zachowanie (Ajzen 2011; Montaña and Kasprzyk, 2015).

Teoria Planowanego zachowania (TPB):

Dane:

- Metoda CAWI, 2024 rok, próba 300 osób w wieku 18–29 lat.
- Próba odzwierciedla strukturę populacji uwzględniając wykształcenie, miejsce zamieszkania, płeć.

Skale:

- Subiektywne normy:** SN1: Bliscy przyjaciele i rodzina uważają, że kupowanie z uwzględnieniem konsekwencji środowiskowych, społecznych i ekonomicznych jest dla mnie dobrym pomysłem; SN2: Ludzie, których słucham, mogą mieć wpływ na to, że kupuję w sposób zrównoważony; SN3: Ważne osoby w moim życiu chcą, abym kupował w sposób zrównoważony (Kim & Karpova, 2010).
- Zrównoważone nabywanie:** A1: Kupuję produkty posiadające oznaczenia i certyfikaty ekologiczne; A2: Kupuję produkty po sprawdzeniu informacji dotyczących kwestii społecznych; A3: Kupuję produkty z etykietą sprawiedliwego handlu (potwierdzeniem spełniania standardów etycznych i ekologicznych); A4: Szukam oznaczeń i certyfikatów na produktach (Szulc-Obłóza, *et al.*, 2024).

Wyniki:

	SN1	SN2	SN3	A1	A2	A3	A4
Częstości odpowiedzi respondentów:							
1	18,7	25,7	27,3	24,7	37,0	31,0	31,3
2	40,7	34,3	33,3	37,3	28,7	31,7	29,7
3	40,7	40,0	39,3	38,0	34,3	37,3	39,0
Dominanta:							
	2,0	3,0	3,0	3,0	1,0	3,0	3,0
Odchylenie standardowe:							
	,73943	,79891	,80898	,78162	,84558	,82559	,83653

rho Spearman	A1	A2	A3	A4
SN1	0.375	0.399	0.359	0.406
SN2	0.402	0.396	0.399	0.380
SN3	0.404	0.409	0.462	0.415
P<0.001				

Wnioski:

- Autorytety i ważne osoby mają większy wpływ niż rodzina i przyjaciele.
- Obszar społeczny wymaga szczególnej edukacji i budowania świadomości.
- Statystycznie istotna, dodatnia zależność pomiędzy subiektywnymi normami a zrównoważonymi zachowaniami co zbieżne jest z TPB.
- Poziom umiarkowany zależności - subiektywne normy są tylko jednym z wielu czynników wpływających na zrównoważone nabywanie.

Rekomendacja:

- Aby upowszechniać zrównoważone zachowania wśród młodych dorosłych konsumentów, należy wykorzystać ich przekonania na temat oczekiwań osób dla nich ważnych. W tym celu kluczowe jest włączenie informacji o powszechnej aprobacie społecznej dla zrównoważonego nabywania, a także podkreślanie, że konkretne zachowania zrównoważone są praktykowane, zwłaszcza przez autorytety.